

ANGELČEK

Priloga „Vrtcu“.

Štev. 7.

Ljubljana, dne 1. julija 1909.

XVII. tečaj.

V DOMOVJU TUJ!

V polje se stresa mrzel mrak,
popotnik meri v vas korak.
Gorkó mu koprni srce,
da enkrat drage vidi še.

Pred znano hišo obstoji,
a svojcev mu nasproti ni.
Iz veže gleda tuj obraz,
neznán se mu odzove glas.

„Neznanec dragi, o povej,
kdo li prebiva v hiši tej?
Kam predniki so šli, oj kam,
čigav je zdaj ta mili hram?“

„Stan moj je. Predniki pa vsi
v deželo boljšo so odšli.
V grobove hladne šli so leč,
odkoder ni vrnitve več.“

Obraz se potniku zmračí,
glasu mu več z jezika ni.
Bridkó mu zadrhti srce,
v oči mu stopijo solzé.

Med svet je spet odšel solzeč
in nikdar se ni vrnil več.
Gorjé ubogim vsem ljudem,
ki drage grob jim krije nem!

Mokriški.

KAJ NAS UČI PRATIKA?

8. Marijini prazniki.

arica: Oh, babica, kdaj nam boste pa kaj povedali o presveti Devici Mariji, moji patroni.“

Babica: To tvoje vprašanje se mi zdi nekoliko čudno. Saj sem vam že tolikrat pravila o lepoti in slavi Marijini, tolikrat opisovala srečo onih otrok, ki Marijo pristrčno ljubijo in časté, in vas zagotavljala, da si ne morem misliti izvrstnega kristjana, ki bi ne častil Marije . . . In koliko lepega smo že brali o nebeški Kraljici!

Janko: Res je, dobra babica; pa če sem prav razumel, Marica bi rada vedela, kaj nas pratika uči o Mariji, da bi kaj povedali o Marijinih praznikih.

Babica: Saj res; o tem se pa že moramo kaj pomeniti. Pravzaprav so že Gospodovi prazniki obenem tudi Marijini prazniki. O božiču se spominjamo tudi Marije in, ko častimo božje Dete, častimo tudi njegovo Mater, saj so se tudi dobri pastirci pobožno pogovarjali z Marijo in sv. trije Kralji so se tudi njej poklonili in pač le po njenih rokah izročili darila božjemu Detetu. Velikonočno veselje velja posebej tudi Materi božji, kakor kaže cerkvena pesem: „Veseli se, Kraljica . . .“ Prvi binkoštni praznik je bila tudi Marija med apostoli, ko so pričakovali sv. Duha, ter navzoča tudi ob Jezusovem vnebohodu.

Vendar s tem se sv. Cerkev še ni zadovoljila, marveč je uvedla več praznikov posebej Mariji v čast, ki nas spominjajo njenih prednosti in milosti, s katerimi jo je Bog odlikoval pred vsemi drugimi stvarmi, raznih veselih in žalostnih dogodkov iz njenega življenja, pa tudi obilnih dobrot, ki jih je že človeštvo sprejelo po njenih rokah.

Marica: Zakaj so le nekateri Marijini prazniki zapovedani? Saj so tudi drugi jako pomenljivi; praznik Marijinega darovanja, n. pr., ali pa Marijinega obiskanja se mi zdi tako zelo lep.

Babica: Prav praviš. Tudi jaz bi si jih želela več zapovedanih. Toda nastalo bi preveč praznikov in zastajala bi razna dela, in slabi kristjani bi jih celo zlorabili. Človeško življenje se mora uravnovati po pravilu: Moli in delaj! Če jih je manj, moramo pa te tembolj goreče praznovati. Dobri verniki tudi ne zamenjajo manjših ali nezapovedanih Marijinih praznikov in si jih zlasti s tem obračajo v prid, da gredo takrat k spovedi in svetemu obhajilu.

Poleg tega je tudi cerkev prav modro razpostavila Marijine praznike v razne dobe cerkvenega leta, da bi zopet in zopet v nas oživiljala misel na Marijo in bi je nikdar ne pozabili, da bi zopet in zopet ogrevala detinsko ljubezen do Marije, če je v kakem srcu jela ugašati, da bi si zopet in zopet pred oči stavili njene vzorne zgleda in utrjevali svoje sklepe, da jo hočemo zvesto posnemati, in pa da bi si zopet in zopet po njej izprosili pomoč, ki jo vedno potrebujemo v boju našega življenja.

Da bi vi vedeli, kako zelo sem Bogu hvaležna za dobroto Marijinih praznikov; štejem jih med največje dobrote. Tudi vi boste prav gotovo čutili blagre Marijinih praznikov, če jih boste prav praznovali, saj so to miljeni godovi naše najboljše nebeške Matere, pa bi jih smeli tudi ponosno imenovati naše „narodne“ praznike, saj so bili od nekdanj dobri Slovenci tudi goreči častilci Matere božje!

* * *

5. jul.

Sv. Ciril in Metod sta zelo slavna moža. Slavna sta že po svojem rojstvu, ker sta bila plemenitega rodu. Slavna pa sta še posebno po svojih osebnih vrlinah, ker sta zelo modro in koristno porabila dneve svojega življenja. V mladosti sta se kaj pridno učila; Cirila so že kar imenovali „modrijana“. Posebno pa sta bila v moški dobi neumorno delavna. Nista se ustrašila nikakih težav; tudi ju ni oplašilo hudo in neopravi-

čeno nasprotovanje. Pridobila sta za sveto vero Moravce in panonske Slovence; pa tudi Čehi, Poljaki, Bolgari i. dr. so bili deležni sadu njunega truda.

Na sliki vidite, da ima sv. Metod okrog vrata poseben trak, ki se imenuje palij in je znamenje nadškofovske časti; sv. Ciril pa ima samo škofovsko obleko, ker je v Rimu umrl kmalu potem, ko ga je bil papež posvetil v škofa. Popolnoma je opravičeno naše zaupanje, da sta tudi zdaj v nebesih posebno mogočna priprošnjika onim narodom, ki sta jih na zemlji tako srčno ljubila.

* * *

Sv. Mohor in Fortunat. Na severni obali Adrijanskega morja stoji mesto Oglej (Akvileja), ki šteje okoli tisoč prebivalcev. V prvem stoletju po Kristusu jih je imelo do pol milijona. Bilo je glavno mesto Venecije in Istre ter eno izmed deveterih največjih mest starega sveta, ki se je večkrat imenovalo tudi „drugi Rim“.

V to slavno mesto je poslal apostol Peter I. 46. evangelista Marka razširjati sv. vero. Štiri leta je tu deloval sveti evangelist. Veliko učencev je pridobil Kristusu; najzvestejši pa je bil imeniten Oglejec, Mohor (Hermagora) po imenu. Sv. Marko ga je vzel s seboj v Rim, da ga je sv. Peter posvetil za škofa in ga postavil za višjega pastirja čez Oglej in sosedne dežele. Dvajset let je pastiroval sveti nadškof z veliko gorečnostjo. Do tritisoč ljudi je izpreobrnil v mestu, še več pa v okolici. Zvesto mu je ob strani stal dijakon Fortunat, ki ga je sveti nadškof odločil za naslednika. Toda ob Neronovem krutem preganjanju sta bila obglavljena. Poprej je bil pa še sv. Mohor strahovito trpinčen; pretepali so ga do krvi, z gorečimi plamenicami žgali, konju na rep privezali in ga po mestu vlačili. Torej tudi v naše kraje je takrat prisvetila luč sv. vere. Zato ju Slovenci še posebno zaupno častimo.

Al. Stroj.

* * *

Sv. Ana. Izredno sveti sta osebi, ki ji predstavlja ta sličica! Mati in hčerka — pa kakšna mati in kakšna hčerka! Mati je sv. Ana, ki se sme z ozirom na Jezusovo človeško naravo po pravici imenovati — stara mati ali babica božjega Zveličarja. Kolika sreča, kolika čast! — Blažena hčerka Marija pa se nam kaže na tej ljubki sliki v oni lepoti, kakor pozneje v vsem življenju, ki je povedana v njenih besedah:

„Glej, dekla sem Gospodova!“ Ker je bila brez izvirnega greha, je bila njena volja le k dobremu nagnjena in njen um razsvitljen, in vendar željno posluša, ko jo njena častitljiva mati Ana poučuje iz svetih knjig in navaja k svetosti. Ali nam ne pride takoj na misel veličastna podobnost med deklico Marijo in njenim božjim Sinom, o katerem priča sveto pismo, da je rasel v modrosti in milosti pred Bogom in pred ljudmi. Saj je tudi ona „sedež modrosti“, in vendar še zvesto posluša nauke in navodila svoje svete matere!

Slovenski narod, kolikor mi je znano, zelo časti sv. Ano; pa zdi se mi, da še premalo vpoštevava njeno vzvišeno čast in moč, ki jo ima pri Mariji in Jezusu!

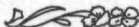
SVETI ANI.

Zakaj zvonovi danes
tako lepo pojó
na griču svete Ane,
da še nikdar tako?

I kaj ne veš, da jutri
je svete Ane god,
da srenja šla zahvalit
se bo za poljski plod?

Kak valovi pšenica,
poglej, poglej, polje!
Vesel je mladi kosec,
Ko čez poljane gre.

Patrona sveta Ana
sprosila to je vse,
na griček jutri srenja
zahvalit se ji gre.

PO NEDOLŽNEM.

Črtica iz šolskih let. — Napisal Vuk ovoj.

I.

Odrasli so bili večinoma v senožetih in so sušili dišeče seno. Mladi razposajenci pa so bili ostali doma v nadlego babicam in dedom, ki so se pečali z domačim delom. Dostikrat je bilo čuti ostre besede starih majk, ki so se zaman kregale nad poredno deco. Dedje pa so bili navadno bolj hudi. Vzeli so trto, če so delali stremenice za lestve, in so deco pošteno ošvigali. Ravno dobro to ni delo nikomur, če jih je dobil. No, pa je že prestal, saj se je s tem tolažil, da jih bo drugič še tudi dobil, če bo nagajal.

Vaški razposajenci so se semintja zbrali v gruče in so letali na breg, ki se je širil ob robu gozda nad vasjo. Tam so imeli posvetovanja, katero igro bi igrali, da bi jim bilo prijetnejše. Imen vseh nagajivcev vam ne vem povedati, ker so bili zbrani z vseh vetrov cele vasi. Pa to bi bilo tudi predolgočasno. Če vam povem, da je bil najbolj navit in prebrisan Klančnikov Matevž, skoro zadostuje. Matevž je bil močan, da se ni bal treh drugih. Drugače pa poreden in tudi učil se je slabo. Tretje leto je že hodil v prvi razred, pa še ni znal toliko kot pridni prvoletniki. Nič torej ni bilo čudnega, če so mu tovariši nagajali izza vogalov, kadar so se čutili varne: „He, Matevž, kdaj boš imel ‚listek‘ k vojakom? — Kadar boš prvi oddelek izdelal, kajne?!“ In to je Klančnikovega Matevža vselej najbolj speklo. Marsikoga je zaradi tega že potipal za ušesa.

Pa danes je v tej družbi pozabil na vse druge muhe in je svetoval prisotnim, naj se igrajo skrivalnice. Vsi so bili zadovoljni s tem. „Jaz in Oglarjev Tine,“ povzame besedo Matevž, „bova iskača, vi drugi pa boste vsi skrivači.“ In tedaj se je pričela igra. Daleč gori v Lubarjev grič so tekli nekateri, pa tam splezali na smreke in bukve. Drugi pa so stopili za grmovje in se skrili kot zajci, kadar preže nanje lovci. Mnogo je bilo vpitja in veselja pri igri. Vsak je deset-

krat povedal koncem igre, kje se je skrival, kako tiho je sopel — da ga ni nihče zalotil.

Pri igri je deci hitro potekal čas. Bili so vsi židane volje in poskočni. Zdravje je rdelo njihove obraze in veselje je rajalo v njihovih srcih. Kdo bi pač zameril mladim možakarčkom, ako so bili semintja malce razposajeni?!

„O joj, ptičje gnezdo,“ zavpije naenkrat Oglarjev Tine. Tedaj hitro priskoči Klančnikov Matevž, ki je bil najboljši prijatelj Tinetov, ter ga vpraša: „Kje?“ — Dolgo brskata in stikata po gnezdu Tine in Matevž — in se tiho šepetaje pogovarjata med seboj. Polžev Janez stoji pod drevesom in povprašuje, kakšne ptičke sta našla v gnezdu.

„Ose,“ zarentači hudoželjno Matevž in pogleda skoro srdito Janeza. Njegov pogled je izražal veliko nevoljo. Zdelo se je, kot da mu ni prav, da ga opazuje Polžev Janez.

Niže doli na bregu so se še skrivali ostali dečki in igrali. Čudili so se, kam so se vendar skrili Matevž in Tine in Janez, da jih ne morejo najti nikjer. Ko pa so bili vsi drugi, razen teh treh, skupaj, se oglasi eden med šumom: „Polževega Janeza sem videl. Tamle gori stoji pod drevesom in gleda v zrak.“

„Pečena piščeta mu lete v usta,“ se pošali nekdo.

Pa se zakade v silnem diru vsi po bregu navkreber v grič. Tamkaj najdejo vse tri. Janez stoji pod drevesom, Matevž in Tine pa ravno plezata raz drevo. Vsi trije so bili tiho o ptičjem gnezdu. Janez ni vedel, pri čem je, ker ni čul drugega kot tajinstveno šepetanje Matevževo in Tinetovo. Pa je bil premožki, da bi bil to povedal drugim tovarišem. Ni se mu zdelo umestno niti potrebno.

„Sedaj pa pojdimo domov,“ se oglasi naenkrat Matevž.

„Res je taka,“ pritrjuje Tine.

Pa se polagoma razidejo vsak na svoj dom; dan se je res že nagibal. Pa vendar se je vsem čudno zdelo, kako da jim je danes Matevž svetoval, naj gredo domov. Saj je bil on vendar vsekdar tisti, ki jih je zadrževal na bregu, ali kjer so že bili. In če je bil

kje Matevž poleg, gotovo otroci niso prišli domov pred Marijinim zvonjenjem. Pri ljudeh je prišel Klančnikov Matevž zaradi tega že v pregovor. Rekli so: „Kjer je Klančnikov Matevž, tam je greh.“ To pa zato, ker je Matevž povedal svojim tovarišem zmerom rajši kaj slabega kot kaj dobrega.

Zahodno nebo je bilo pozlačeno. V zahajajočem solncu so žarele gore. Po nebu se je razlivalo zlato. In slednjič je zatonilo solnce za gorami, in svetili so se le še skrajni gorski vrhovi.

Tedaj je nekaj vršalo gori na bregu nad vasjo. Po vasi je bilo vse tiho. Mrak je legal na zemljo. Na bregu sta bila Matevž in Tine. Matevž je bil na drevesu, Tine pa je stal spodaj in se oziral boječe okrog sebe. Ker je bil mrak, ni mogel opaziti Polževega Janeza, ki je stal na pragu domače hiše in poslušal vršanje z brega. Polževa hiša stoji namreč pod bregom, zraven imajo nekaj njiv in tudi breg in gozd, ki se širita nad hišo, sta njihova.

Tiho je poslušal Janez.

„Tine, pazi, kam bo padel tale. Starka je,“ je pravil Matevž Tinetu z drevesa.

„Le urno vrzi,“ odgovori Tine.

In Janez je natančno slišal, ko je vrgel Matevž z drevesa ptico — starko. Tudi je slišal, kako je lučal vanjo kamenje Oglarjev Tine. Zgrozilo se je Janezu, in da se ni čutil preslabotnega, šel bi bil in bi bil potipal oba za kosmata in umazana ušesa. Še dvakrat je čul Janez, ko je nekaj padlo z drevesa, in se je oglašalo kamenje. Potlej je pa videl dva dečka, ki sta letela z brega in jo merila v vas. Janez je stopil v hišo. Nobene besede ni zinil. Kar je videl, ni povedal ne staršem ne sestram in ne bratom. Obdržal je zase in si mislil: „Bog ju bo kaznoval, če se ne bosta popboljšala!“

Drugi dan je šel Polžev Janez na breg. Pod drevesom je našel dva ptiča vrabca, starca in starko. Trije jajčki so bili razliti poleg njiju, in kamenje je ležalo naokrog. V vasi so mu pa pravili tovariši, kako jih je Oglarjev Tine sinoči dobil s palico od očeta, ker se je vrnil domov šele pozno po Marijinem zvonjenju.

Juhe, že sadje zori!

„Še enkrat mi izpregovori s tistim umazanim in navitim Matevžem,“ so mu zapretili oče. In Tine jim je obljubil, da ne bo nič več imel opraviti z njim. To pa samo zato, ker se je bal palice, da bi še huje ne pela žalostne pesmi. Saj tega, kar je obljubil, Tine — žalibog — ni držal. Kdor je imel bistro oko, je lahko opazil drugi dan, ko sta se Tine in Matevž pomenkovala za Klančnikovim plotom.

„No, kako je bilo, Tine,“ ga je nagovoril Matevž.

„E, tepen sem bil, veš.“

„Tepen?! Ha, ha, ha! Ker si neumen, pa te tepejo.“

„Ali ti nisi bil nič?“

„Kaj še!“

„Pa so te vendar kaj kregali!“

„I, oče so me vprašali, kje sem bil, pa sem jim rekel, da sem bil v hlevu pri hlapcu. In verjeli so mi, in hlapca niti vprašali niso, če je bilo res.“

„Ti se pa znaš izviti, da jih ne dobiš Ti si ptiček, ti!“

„Ti bi se bil pa tudi lahko izrezal, pa bi jih ne bil čutil,“ se je norčeval Matevž iz Tineta.

Tedaj so pogledali izza Oglarjevega vogala Tinetov oče, mu pomigali s prstom in šli za njim v hišo. Potlej se je čul močan jok. Bržkone je zopet leskovka opravljala prepotrebno delo za ozdravljenje neubogljivcev.

II.

Za šolskim poslopjem sta se sešla pred poukom Tine in Matevž.

„Tine,“ pravi Matevž. „Jaz sem si nekaj izmislil. Vsem fantom povejva, kar je nas večjih, da je Polžev Janez pobil vrabce in uničil gnezdo na bregu. Slišal sem, ko so se včeraj pogovarjali ljudje, da so učenik na izprehodu našli na bregu tisto — no — saj veš.“

„Prav, prav, Matevž, kar povejva! Jaz bom vsem povedal.“

„To pa zato, veš, Tine, da ne bodo sumili naju. Največja sva, in ponavadi pripišejo vsako nerodnost nama.“

„To res, Matevž.“

„Besedo drži!“

Kakor veter se je res razneslo kmalu potem po šoli, da je Polžev Janez pobil vrabce na bregu in jim uničil gnezdo. Z vseh strani so prihajali šolarji k Janezu in ga izpraševali ter brili norce. A Janez je sedel mirno na svojem mestu. Gledal je po šoli in videl, kako se vse križem pogovarja o njem. Že je hotel izpregovoriti, da je nedolžen, pa glas mu je zastal v grlu. Pridušeno je dihal tam v tretji klopi. Tovariš na desnici, Kosmačev France, ga je nekaj vprašal. Tedaj so stopile Janezu solze v oči, in ihte je odgovarjal Francetu.

„Ne — nisem — pobil. Laže, kdor to pravi.“ In potok solza se je ulil po Janezovih licih.

Pred tablo pa sta skakala Matevž in Tine. Lahko je bilo čuti Matevža, ki je kričal med glasnim hruščem: „Glejte ga, glejte! Sedaj že joka, ker se boji učenikove palice. E, tvoje solze so mačje.“

„Sedaj nima korajže, poprej jo je pa imel, ko je pobijal vrabce,“ je doštavljal Tine. Po razredu pa sta čula pritrjevanje; samo nekaj jih je bilo, ki jim je šel Janezov jok do srca. Ti so molče poslušali Matevža in Tineta. Menda so ju bolje poznali kot drugi.

Gospod učitelj so stopili v sobo. V trenutku je nastala tišina. Stoje so pozdravljali gospoda učitelja. Ko pa so odmolili molitev pred poukom, že se je stegoval v zadnji klopi Klančnikov Matevž in molil svojo dolgo roko.

„Gospod učitelj, gospod učitelj,“ je klical.

„No, kaj pa spet, Klančnik,“ so izpregovorili gospod učitelj pred tablo.

„Polžev Janez je pa vrabce pobil in gnezdo razkopal. Tam gori na Bregu.“

„Kaaj? Tako delaš z živalcami, ti Janez? A tako! — Vstani! Zakaj si to storil, povej!“ Kot bi bil prilepljen na klop, tako težko je vstal Janez. Zadrževal je solze.

„Gospod učitelj, nikoli nisem tega storil. Povem po resnici. Predvčerajšnjem je bilo. Zvečer sem stal na pragu naše hiše in sem dobro razločil, ko sta Klančnikov Matevž in Oglarjev Tine metala vrabce iz gnezda in jih pobijala s kamenjem. Nikomur nisem tega povedal. Mislil sem si: „Bog ju bo kaznoval.“

Gospod učitelj so na prvi hip verjeli Janezovim besedam; saj je bil eden najpridnejših učencev v razredu in ni bil vajej legati.

„O, kako zna legati in zavijati,“ se oglasi razburjeno Matevž. „Sedaj bi pa rad name zvalil, zato, ker sem povedal.“

Za hip se je pojavil v razredu smeh, ki se je pa koj polegel.

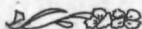
Strogo so preiskovali gospod učitelj, kdo je kriv. Toda Klančnikov Matevž je bil zmerom drznejši. Čimdalje bolj je zatrjeval, da je Janez krivec. Učenik so zdaj skoro res verjeli. Bilo je konec preiskave. Gospod učitelj so odločili, da ostane Janez trikrat popoldne po eno uro zaprt. „Če boš pa še kdaj storil kaj takega,“ so pristavili, „in vrhutega še nesramno legal, boš dobil pa še več. Še daleč boš prišel, če boš takšen. To naj te izuči in poboljša!“

Tisti dan sta bila dobre volje Matevž in Tine. Janez pa je hodil zamišljen okoli domače hiše. Ko ga je prišel klicat njegov prijatelj, Kosmačev France, naj bi se šel z njim igrat, Janez ni hotel iti. Zaskelilo je Franceta globoko v srcu in zasmilil se mu je Janez. Sedaj šele je namreč spoznal, da je Janez ponedolžnem dobil kazen v šoli.

Takoj drugi dan je izdal Kosmačev France gospodu učitelju sumnjo, da je bil Janez ponedolžnem kaznovan, in da bi bila pravzaprav zaslužila kazen Matevž in Tine.

„To je pa res kolobocija, zamotana,“ so rekli gospod učitelj. „Če je bil Janez ponedolžnem kaznovan, bo že še prišla pravica na dan samaposebi. Nasprotno pa, če je zaslužil, naj pripiše samsebi in naj bo lepo tiho.“

Kdo je bil teh besedi učiteljevih bolj vesel kot stara grešnika — Matevž in Tine! Spet sta dobila povod, da sta iznova nagajala Janezu in Kosmačevemu Francetu, ki se je zanj potezal. (Konec prih.)

POVEST O ZLATI RIBICI.

V zaduhli, temni izbi je ležala mati malega Tončka. Bila je bolna skoro že celo zimo; prehladila se je bila namreč pri pogrebu svojega moža.

Tonček, kateremu je bilo jedva šest let, je bil sedaj sam. Celó zimo je spletal košarice, da jih je potem prodajal ter kupil zanje kak krajcar za največjo silo.

In tudi včeraj — bil je lep zimski dan — se je napotil Tonček s svojimi košarami v bližnje mesto. Stopal je hitro, da bi bil še pred nočjo doma.

Dospel je v mesto. Kako mu je tu vse ugajalo! Velike hiše, prodajalne, cerkve, vse, vse, kar si človek le misliti more, vse je bilo tam!

„Kar tukaj bom začel,“ je dejal Tonček sampri-sebi, ter stopil v dvonadstropno hišo. Hodil je počasi, oprezno. Stal je dolgo pred durmi, a ni se upal pozvoniti.

Kar se začujejo koraki, in po stopnjicah se prikaže tolst gospod.

„Kaj pa bi rad?“ ga vpraša s prijaznim glasom, ter začne odklepiti duri.

Tonček ni vedel kaj odgovoriti. Vzdignil je košarico ter rekel poluglasno: „Tukaj imam košarice, morebiti kupite eno?“

„Počakaj nekoliko,“ odvrne gospod in stopi v stanovanje.

Tonček pa je stal zamišljen pred durmi, tako da ni zapazil, ko je služkinja stopila v vežo.

„Koliko pa hočeš zanjo?“ ga vpraša z nekako nevoljnim glasom služkinja.

„Po grošu so,“ odgovori Tonček ter zaupno zre vanjo.

„Daj mi eno!“ reče služkinja Tončku ter mu ponudi groš.

Tonček vesel spravi denar ter hoče še nekaj reči, toda služkinja je zaloputnila vrata ter odšla.

Kako vam je bil vesel Tonček, ker je prodal košarico. Takoj je pozvonil zopet pri drugih vratih, in tudi tu so mu odkupili eno košarico.

Hodil je Tonček od hiše do hiše. Še nekaj košaric je imel in tudi te bi bil rad prodal. Tupatam je dobil kos kruha, ki ga je pa z veseljem shranil za bolno mamico.

Dospel je do lepe, visoke hiše. Tudi tu je pozvonil. Čakal je dolgo ter zrl v odprto sobo, ki je bila napolnjena z najlepšim pohištvom.

Obstrmel je Tonček ter nemo zrl v svetlo sobo; stopil je par korakov naprej. „Tu pa je ribica — zlata. Kako je lepa!“

Nem je opazoval Tonček stekleno posodo, v kateri se je igrala zlata ribica ter se podila semterja.

„Joj!“ je zakričal, hoteč jo uloviti. In res, ribica je plaho švigala v vodi, ter se zadela ob kamen — Tonček jo je pograbil in vzel iz vode . . .

Strašno se je premetavala v smrtnem boju, dokler se mu ni izmuznila iz roke ter padla na tla. Še en skok in ribica je obležala na tleh. Bila je mrtva.

Tonček pa je pograbil ribico ter jo položil zopet nazaj v vodo. A ribica ni plavala več, temuč ležala postrani, da se je videla plast njene srebrne strani.

„Mrtva je“ . . . je rekel sam pri sebi Tonček pa premetaval ribico zdaj na to, zdaj zopet na drugo stran.

A ribica se ni genila.

Kar se začujejo stopinje služkinje v bližnji sobi.

Tonček pa ni počakal, temuč zbežal, kolikor je le mogel, proti domu. A vedno mu je bila pred očmi mrtva zlata ribica.

Tonček je tekel skoro celo pot. Ustavil se je šele pred vasjo. Tam je videl znane otroške obraze svojih tovarišev, a ni bil z njimi več tako prijazen kot prejšnje dni.

„Kaj pa ti je, Tonček?“ ga je vprašal sosedov Jurček, ki je ravno podil krave na vodo.

„Nič mi ni, nič,“ odgovori Tonček, pa stopi v hišo, kjer je ležala njegova bolna mati.

„Dober večer, mati,“ je pozdravil Tonček mater, ki je ravno vstala iz postelje ter stopila k oknu.

„O dober večer, dobro, da si prišel!“

„Da, mati, in skoro vse sem prodal in kruha sem tudi dobil, pogledjte. Hej! to bo večerja.“

Mati in Tonček sta sedla za mizo ter štela izkupljeni denar.

„He, mati tri goldinarje, pomislite, tri goldinarje!“ zakriči z veseljem Tonček ter vesel skoči raz stol po koncu.

„Priden si bil, Tonček, res priden; le tako dalje, potem boš pa za Veliko noč dobil novo obleko.“ Tako je mati hvalila Tončka ter stala pri ognjišču in pripravljala večerjo.

Tonček pa je sedel pri oknu ter tiho in zamišljeno gledal otroke, ki so se igrali vojake.

„Zakaj pa si zdaj tako žalosten? Kaj se ti je zgodilo?“ ga vpraša mati. Tončku se je videlo, da je v zadregi.

Naposled pa vendar začne pripovedovati vse od začetka do konca o čudolepi ribici, kakršne še ni videl nikoli poprej.

Mati pa ga je pokarala, češ, to ni lepo, da je potem tako zbežal, in naročila mu je tudi, da se mora vrniti jutri v mesto ter prositi odpuščanja.

In res drugo jutro je šel Tonček v mesto k znani rodbini. Tam so mu vse odpustili. V posodi, kjer je plavala nekdanj tista zlata ribica, je bila zdaj že druga, ki je bila še dokaj lepša od poprejšnje.

In zopet je bil Tonček vesel, zopet se je igral s svojimi tovariši.

Kmalu je tudi mati ozdravela, in tedaj sta skupaj hodila v mesto in še mnogokrat videla zlato ribico.

Tonček se pa odslej ni več dotaknil tuje stvari, kajti dobro si je zapomnil materin pregovor: „Kar ni tvoje, tega se ne dotikaj!“

Vera.

NA POČITNICE.

Le konjička poženite,
striček dragi moj,
da prej rojstni, nepozabni
dom ugledam svoj!

Mati željno pričakuje,
da spet vidi me.
Po domači koči moje
hrepeni srce.

Le poženite konjiča,
da doma prej bom,
in prikaže izza griča
se moj dragi dom.

Kratkočasnice.

Pač naravno. A: „Povejte mi vendar, kaj delate da ste tako debeli?“ — B: „Prav nič!“

Sreča v nesreči. Konji so se splašili, voz se je prevrnil in gospod si je roko zlomil. Neka kmetica tolaži ponesrečenca: „Kako so srečni, da se konji niso nič poškodovali!“

Skrajna skopost. Skopuh: „Torej moram res umreti, gospod zdravnik?“ — Zdravnik: „Ker že odločno zahtevate, vam moram, žal, to potrditi.“ — Skopuh: „Potem vas pa prosim, da ugasnete svečo ker tudi v temi lahko umrem?“

Čemu se joka? Mati: „Zakaj se jokaš?“ — Sinček: „Ker sem včeraj padel in se pobil.“ — Mati: „No, ta je lepa; zakaj se pa nisi včeraj jokal?“ — Sinček: „Ker vas včeraj ni bilo doma.“

Zastavica.

(Priobčil Fr. Kramar.)

Ni živo, nima ne ust ne zob, pa vendar je najtrše reči. Kaj je to?

Šaljivo vprašanje.

(Priobčil „Internus“.)

Kakšne brade še ni obril noben brivec?

(Rešitev in imena rešilcev v prihodnji številki.)